

**L'educació primerenca de la criatura afectada per
trastorns del llenguatge i l'audició**

Codi: 101686

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Andrés Carrillo

Correu electrònic: Cristina.Andres@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana revisar els conceptes de les assignatures de Psicologia Evolutiva de la primera infantesa, l'Adquisició i Processament del Llenguatge i de Alteracions de l'Audició. Valoració i Intervenció

Objectius

Els principals objectius formatius de l'assignatura són els que segueixen:

1. Conèixer els processos d'adquisició del llenguatge oral de la criatura sorda comparativament amb la oient des dels diferents enfocaments teòrics.
2. Valorar les necessitats informatives, formatives i d'acompanyament psíquic de les famílies amb criatures sordes.
3. Aplicar les estratègies adequades d'orientació i consell familiar
4. Elaborar i aplicar les estratègies d'estímul a la comunicació i a l'adquisició del llenguatge oral en els primers anys de vida de la criatura sorda
5. Aplicar les estratègies adequades d'orientació i d'assessorament en els centres educatius.
6. Realitzar una activitat pràctica d'observació en un context escolar

Competències

- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Comunicar oralment i per escrit les observacions i les conclusions al pacient, als familiars i a la resta de professionals que intervenen en l'atenció, adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.
- Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.
- Dissenyar, implementar i avaluar accions de prevenció dels trastorns de la comunicació i el llenguatge.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els sistemes humans de comunicació com a base per comprendre els trastorns comunicatius i del llenguatge.
2. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
3. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
4. Explicar oralment i redactar les seves observacions i conclusions a la resta de professionals adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn
5. Identificar les diferents maneres de comunicar-se de les persones amb déficit auditiu i explicar les implicacions que tenen en el tractament logopèdic directe amb l'infant i indirecte amb la família.
6. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
7. Orientar les famílies amb infants sords durant tot el procés d'intervenció logopèdica per afavorir el desenvolupament d'aquests infants.
8. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
9. Utilitzar el llenguatge de signes com a recurs i suport al desenvolupament del llenguatge en pacients amb dificultats amb el desenvolupament del llenguatge oral.

Continguts

ELS PRIMERS ANYS DE VIDA

1. Detecció, diagnosi i primer acolliment de la criatura sorda i de les seves famílies
2. L'impacte de la sordesa en les criatures afectades
3. Metodologia d'estímul a la comunicació i al llenguatge oral
4. Valoració del desenvolupament psíquic comunicatiu i lingüístic de la criatura sorda durant els 2 primers anys de vida

ELS MEDIS FAMILIARS

6. L'impacte de la sordesa en els medis familiars de les criatures sordes
7. Metodologia d'atenció i d'acompanyament de les famílies

L'ETAPA DE PARVULARI

8. L'Etapa de 3 a 6 Evolució i valoració
9. Metodologia i estratègies de intervenció
10. L'ús, motivació i activitats preparatòries a la llengua escrita

INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA EN ENTORNS ESCOLARS

11. L'Escoleta: una escola inclusiva
12. Bases i estratègies d'intervenció logopèdica
13. Estratègies d'inclusió en el context escolar

Metodologia

La metodologia es fonamenta en interpretar les conductes visionades en vídeos o directament en el tractament logopèdic partint dels conceptes i criteris exposats a classe o llegits en els textos presentats en el moodle.

Es combinen diferents activitats d'aprenentatge: classes expositives, discussió per grups per interpretar les conductes observades, reflexió sobre els textos llegits, treball individual de interpretació de conductes i de programació d'activitats logopèdiques etc.

El treball de camp consisteix en una observació directa en un context escolar.

L'integració dels conceptes teòrics i les activitats de camp a la primera part del curs consisteixen en l'anàlisi i avaluació de conductes infantils i d'estratègies a emprar. A la segona part del curs l'estudiantat construeix ell mateix estratègies.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	24	0,96	1, 5, 7
Classes pràctiques	12	0,48	1, 4, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Atenció individualitzada (presencial o virtual) als estudiants que ho sol·licitin	7	0,28	2, 8
Tutories de seguiments dels treball grupals	35	1,4	4, 5
Tipus: Autònomes			
Cerca autònoma d'informació	10	0,4	1, 2, 4, 5, 7
Estudi individual de la matèria i preparació per l'examen	15	0,6	1, 2, 6
Lectures, observacions i elaborar programacions	30	1,2	1, 2, 3, 5
Treball grupal per la realització del treball final	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9

Avaluació

Les evidències d'aprenentatge consisteixen en la capacitat global de l'alumnat de conèixer i aplicar les tècniques d'exploració i tractament de la criatura sorda als primers anys de vida i dels medis educatius en que creix.

Dos primers treballs (activitat 1 i 2) grupals i escrits, realitzats a partir del visionat de casos, permeten conèixer les estratègies comunicatives que posen en pràctica els pares de criatures sordes corresponents a dues etapes en l'adquisició del llenguatge oral. El treball s'haurà de lliurar durant les setmanes 14 o 15.

El treball de camp és realitza de manera grupal. Consisteix en una observació natural de criatures amb dèficit auditiu en un context escolar. Aquesta activitat explora la capacitat d'observació i anàlisi de la situació.

Mitjançant les activitat d'avaluació s'explora la capacitat de integració de les competències aplicades a cada etapa evolutiva en les bases teòriques corresponents i en els criteris d'intervenció logopèdics bàsics.

L'examen final consisteix en una prova tipus test que engloba els conceptes bàsics de l'assignatura i la seva aplicació. L'examen final es realitzarà durant les setmanes 16 o 17.

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

* AVALUABLE: Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) constara com a "avaluable"

* ASSIGNATURA SUPERADA: L'assignatura estarà superada per l'estudiant que hagi lliurat totes les evidències, hagi realitzat el 90% de les hores pràctiques, i la mitjana de les evidències sigui igual o superior a 5. Les evidències faran mitja sempre i quan a la prova teòrica obtingui una nota de 5.

* RECUPERACIÓ: Podran optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. La nota màxima que es podrà obtenir d'una evidència recuperada serà de 5 punts.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1. Treball escrit sobre els inicis de la comunicació de 0-3 anys. Estratègies familiars.	15%	0	0	1, 2, 4, 5, 7
2. Treball escrit sobre els inicis del llenguatge oral de 4 a 6 anys. Estratègies familiars.	15%	0	0	2, 5, 7
3. Examen tipus test sobre els conceptes bàsics de l'assignatura i la seva aplicació	40%	2	0,08	1, 2, 7
4. Treball de camp sobre valoració i estratègies logopèdiques	30%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

www.phonak-us.com Programa infantil

www.auditory-verbal.org

www.johntracyclinic.org

Calvo, J.C. y Maggio, M. (2003) *Audición Infantil: Marco referencial de adaptación audioprotésica infantil* Clipmedia Ediciones Barcelona.

Dromi, E. (2003) Assessment of Prelinguistic Behaviors in Deaf Children: Parents as collaborators. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 8:367-82

Furmanski, H. (2003) *Implantes Cocleares en Niños. (Re) Habilitación auditiva y Terapia auditiva verbal*. Nexus Ediciones

GISTAL (2002) *L'alumnat Sord a les Etapes Infantil i Primària. Criteris i Exemples d'Intervenció Educativa*. Servei de Publicacions Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra.

Grandari, F. (2003) "Aspectos Relacionados con la Implantación de Programas de Identificación e Intervención habilitadora Precoz" *FIAPAS* nº 90 Gener/ Febrer 2003 p.p. 57-61

Lutterman, D. (1979), trad. al castellà (1985) *El niño sordo como orientar a sus padres*. Ediciones Científicas La prensa médica mexicana. México.

Lutterman, D. et al. (1999) *The young Deaf Children* York Press Inc., Baltimore Mayland.

Martínez, R. y otros (2003) "Resultados de aplicar durante 1 año un protocolo universal de detección precoz de la hipoacusia en neonatos" *Acta Otorrinolaringol. Esp.* 54; p.p. 309-315

Medà, C. (2001) "Detección de la Sordera e Intervención Temprana" *Comunicar* nº 15

Palacios, J. (1987) "Contenidos, estructuras y determinantes de las ideas de los padres. Una investigación empírica" *Infancia y Aprendizaje* 39-40 p.p.113-136

Palacios, J. y otros (1994) "Evaluación de los contextos familiares y extraescolares en los años preescolares: escalas HOME y ECCERS" *Infancia y Aprendizaje* 66, p.p.71-88

Silvestre, N., Cambra, C., Laborda, C., Mies, A., Ramspott, A., Rosich, N., Serrano, C. y Valero, (2000) *La Sordera Comunicación y Aprendizaje* Ed. Mason Barcelona.

Silvestre, N. & Serrano, C. (2002) La criatura sorda a l'etapa infantil a: GISTAL: *L'alumnat sord a les etapes infantil i primària*. P.P. 35-69 Servei de publicacions Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona.

Silvestre, N. Ramspott, A. (2002) Valoración del discurso narrativo y de sus precursores en el alumnado con déficit auditivo: Influencia de las modalidades comunicativas. Separata FIAPAS Nº 2004

Silvestre, N. i Cambra, C. (2001) *Orientació Familiar de la Criatura Sorda*. Vídeo Ed. GISTAL Departament de Psicologia de L'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona

Silvestre, N. & Laborda, C. (2005) Los inicios de la comunicación y la adquisición del lenguaje oral en el alumnado con sordera en Victor Acosta (Ed.) *La Sordera desde la diversidad cultural y lingüística* Masson. Barcelona p.p. 83-113

Silvestre, N. La comunicación entre madres oyentes y criaturas sordas de 1 a 7 años de edad (2009) Separata FIAPAS 126

Spencer, P.E., Erting, C.E. & Marschark, M (2000) *The Deaf Child in the Family and at School. Essays in honor of Kathryn P. Meadow-Orleans*. Lawrence Erlbaum Associates Publisher London

Talbot, P. (2002) *Temas de Terapia Auditivo-Verbal: Una Selección de Apuntes*.

Vinter, S. (1994) *L'Émergence du Langage de l'Enfant Déficient Auditif. Des premiers sons aux Premiers Mots*. Masson Paris

Yoshinaga Itano, Ch. (2003) From screening to Early Identification and Intervention: Discovering Predictors to Successful Outcomes for Children with Significant Hearing Loss. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 8: 1 Winter. p.p. 11-30